



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 5 септември 2022 г.
(OR. en)

12012/22

ENER 415

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Възможни спешни мерки за смекчаване на високите цени на енергията – Обмен на мнения

Приложено на делегациите се изпраща информационен документ на председателството по посочения по-горе въпрос с оглед на извънредното заседание на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика на 9 септември 2022 г.

Възможни спешни мерки за смекчаване на високите цени на енергията

Информационен документ на председателството

Въведение и контекст

Покачващите се цени на енергията и изключителната нестабилност, причинена от продължаващите прекъсвания на доставките от Русия, включително неотдавнашното пълно и безсрочно прекъсване на експлоатацията на газопровода „Северен поток 1“ и непровокираното нашествие в Украйна, направляват пазарите, особено газовия. Високите цени на енергията и нестабилността подхранват нарастващата инфлация и оказват тежко въздействие върху всички предприятия и потребители, включително, но не само, най-уязвимите, енергийно бедните и във все по-голяма степен домакинствата със средни доходи. Освен това капацитетът за производство на електроенергия в ЕС е значително по-нисък от обичайното, по-специално поради недостига на ядрена енергия в някои държави членки, намаляването на производството на водноелектрическа енергия в Европа, ниските равнища на река Рейн и други реки, които засягат транспорта на въглища, както и неблагоприятните ветрови условия, наред с други фактори. Недостигът при производството на електроенергия от тези енергийни източници направлява търсенето на газ.

При такава ситуация е от решаващо значение да се направи преглед на развитието на пазара и да се набележат възможни мерки за справяне с високите цени на електроенергията, дължащи се на високите цени на газа. В допълнение към инструментариума на Комисията от октомври 2021 г. и въз основа на плана REPowerEU, публикуван през май, държавите членки вече приеха различни мерки за коригиране на въздействието на национално равнище, но тъй като положението на пазара се влошава, социалните партньори призовават за бързо прилагане на решения за целия ЕС, които биха смекчили отрицателното въздействие върху европейските пазари. Ясно е, че предстоящият отоплителен сезон ще подложи на изпитание устойчивостта на енергийния пазар на ЕС.

Съвсем наскоро проблемите с ликвидността при търговията с електроенергия се появиха като ново предизвикателство за вътрешния пазар на ЕС, оказвайки натиск върху участниците на пазара, които хеджират позиции. Дневните ценови колебания понякога водят до значително увеличение на изискванията за допълнително обезпечение за фючърсни договори. Това прави почти невъзможно за все по-голям брой дружества да запазят позициите си за хеджиране отворени, което води до тяхното оттегляне от фючърсните пазари. По-ниските нива на участие на фючърсните пазари намаляват ликвидността на тези пазари и на свой ред изострят ценовата нестабилност, създавайки неблагоприятна взаимовръзка.

За да се справят с горепосочените проблеми, държавите членки въведоха различни национални мерки. За да се отговори допълнително на предизвикателствата на равнище ЕС, могат да бъдат разгледани следните варианти.

Разглеждани варианти

А) Отделяне/ограничаване на въздействието на цената на газа върху цената на електроенергията

- Временно определяне на таван на цената на газа, използван за производството на електроенергия;
- Временно определяне на таван на цената на газа, внасян от определени юрисдикции;
- Временно изключване на производството на електроенергия от газ от подредбата на офертите и от определянето на цените на пазара на електроенергия.

Б) Увеличаване на ликвидността на пазара

- Незабавна подкрепа под формата на кредитната линия за участниците на пазара, които са изправени пред искания за много високо допълнително обезпечение, включително за намирането на конкретно решение на европейско равнище, например чрез ЕЦБ;
- Изменение на правилата за търговия на енергийните борси, като например временно изменение на регулаторните изисквания за обезпечения при търговията с електроенергия, включително преразглеждане на автоматичните корекции на ценовите тавани;
- Временно спиране на европейските пазари на енергийни деривати; или определяне на диапазони за търговията с фючърси.

В) Координирани мерки за намаляване на търсенето на електроенергия

- Мерки за намаляване на търсенето в електроенергийния сектор, например подобни на координираните мерки за намаляване на търсенето в газовия сектор, приети през юли 2022 г.

Г) Ограничаване и използване на приходите на подпределни производители на електроенергия

- Временно намаляване на приходите, получени от подпределни генератори, и използването им за облекчаване на натиска от високите цени на енергията върху клиентите, като същевременно цените на едро остават непроменени.

Д) Въздействие на СТЕ на ЕС

- Оценка на вариантите за използване на СТЕ на ЕС за справяне с настоящите високи цени на електроенергията и гарантиране, че Съветът ще постигне бърз напредък към постигането на споразумение по главите за REPowerEU в плановите за възстановяване и устойчивост, включително възможността за използване на квоти от резерва за стабилност на пазара.

При всяка съответна бъдеща намеса следва да се спазват следните основни принципи на енергийната политика на ЕС и свързаните с нея цели:

- сигурността на доставките на електроенергия и газ на европейско равнище следва да бъде запазена;
- вътрешният енергиен пазар и свързаните с него ползи следва да бъдат запазени;
- мерките следва да не водят до увеличаване на потреблението на газ, нито да застрашават усилията за намаляване на потреблението на газ в Европа;
- ответните действия следва да бъдат лесни за прилагане и координирани в целия ЕС;
- мерките следва да смекчат въздействието върху сметките за енергия на клиентите;
- съгласуваност с целите и изпълнението на Европейския зелен пакт.

Горепосочените варианти за спешни мерки са предназначени за незабавни ответни действия на настоящата извънредна ситуация. Въпреки това следва да продължим да обсъждаме системно модернизиране на структурата на вътрешния енергиен пазар, така че той да бъде по-добре подготвен за подобни пазарни условия в бъдеще. Подобно модернизиране трябва да бъде надлежно обмислено, да се основава на задълбочен анализ и оценка на въздействието и да отчита постепенното преминаване към бъдещ декарбонизиран енергиен пазар.

Въпроси:

- 1. Съгласни ли сте, че е важно мерките за целия ЕС, които ще бъдат предложени от Комисията, да бъдат приети навреме за предстоящия отоплителен сезон? Ако отговорът е „да“, кои от очертаните или алтернативни варианти да бъдат следвани?*
 - 2. Какви конкретни инструменти считате за подходящи с оглед на постигането на бързо разрешаване на горепосочените проблеми?*
-